

TIEDOTE

16.6.2011

Teknologiateollisuus ry Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki

Puhelin (09) 192 31, faksi (09) 624 462

www.teknologiateollisuus.fi

Ohjelmistoyrityskartoitus 2011: Suomalainen ohjelmistoliiketoiminta lähtenyt taantumän jälkeiseen kasvuun

Suomalaisen ohjelmistoliiketoiminnan liikevaihto kasvoi vuonna 2010 viisi prosenttia ja oli 3,2 miljardia euroa. Koska ala kärsi taantumassa vain vähän (-1%), tarkoittaa tämä kasvua lamaa edeltäneeseen tasoon nähden. Lisäksi yritysten liikevaihtoennusteissa näkyy selvä kohentuminen vielä vuodelle 2011, joskin taantumaa edeltäneeseen kasvuvauhtiin on vielä hieman matkaa.

Taantumän aikana harva ohjelmistoalan yritys turvautui irtisanomisiin. Liikevaihdon tilapäinen kutistuminen näkyikin vuonna 2009 kannattavuusluvussa. 2010 yritysten kannattavuus on palautunut, mutta jäi hieman lamaa edeltävästä tasosta. Pienempien ohjelmistoyritysten ja keskisuurten kasvuyritysten kohdalla kannattavuus on palautunut lähes lamaa edeltävälle tasolle, mutta suuremmilla yrityksillä palautuminen on ollut hitaampaa.

- Kokonaisuutena ohjelmistoala on lähtenyt mukavaan taantumän jälkeiseen kasvuun. Kun monella muulla alalla vuoden 2010 kasvu on ollut lähinnä taantumän aiheuttamasta kuopasta normaalitasolle palaamista, on ohjelmistoalalla tapahtunut aitoa kasvua. Myös yritysten positiiviset kasvuarviot vuodelle 2011 ennustavat alalle hyvää tulevaisuutta, Teknologiateollisuuden tietotekniikka-alan johtaja Jukka Viitasaari korostaa.

Nokian strategiamuutoksen vaikutukset yrityksiin yllättävän pieniä

Nokian suurista vaikeuksista ja tätä seuranneesta älypuhelimien ohjelmistostrategian muutoksesta huolimatta suurin osa ohjelmistoalan yrityksistä ei koe tämän aiheuttavan heille ongelmia.

- Vajaa neljäsosa yrityksistä ilmoittaa, että Nokian muuttuneella tilanteella on jonkinlainen suora vaikutus niihin. 33% vastaajista ilmoitti Nokian strategiamuutosten tuovan heille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Kun tarkastellaan asian negatiivista puolta vain 5% ilmoitti odottavansa liikevaihtonsa laskevan Nokian strategiamuutoksen vuoksi ja vain 3% koko ydinliiketoimintaansa olevan vaarassa.

Yrityksien yleiskuva Nokian tilanteesta on kahtiajakautunut. Osa kokee Symbian ja Meego kehityksen vähentämisen tai alasajon hyvin negatiivisena asiana lähinnä irtisanomisista johtuen kun taas toiset yritykset suhtautuvat asiaan hyvin positiivisesti ajatellen Nokian irtisanomisia piristysruiskeena työvoimapulasta kärsineelle alalle. Yleisesti ottaen yritykset uskovat, ettei Nokian leikkauksilla ole merkittävää vaikutusta Suomen ohjelmistoalaan.

Kiinnostus Nokialta vapautuvia työntekijöitä kohtaan on suurta, mutta ei universaalista. Noin neljäsosa vastaajista ilmoittaa pitävänsä todennäköisenä ainakin yhden Nokialta vapautuvan henkilön palkkaamista. Ylipäänsä henkilöstöään aikoo lisätä 51% vastaajista.

- Alalla odotetaan lisäksi mielenkiinnolla Nokialta ja sen alihankkijoilta lähtevien henkilöiden perustamien yritysten liikkeellelähtöjä. Mobiiliala on voimakkaasti kasvava ja näiden yritysten käynnistykselle on monipuolista tukea tarjolla myös Nokialta itseltään, lisää Ohjelmistoyrittäjät ry:n toimitusjohtaja Jaakko Salminen.

- Tämänhetkinen arvio Nokian strategiamuutoksen vaikutuksesta henkilöstövähennyksinä on lehdistön mukaan 1400 henkilöä suoraan ja 2000 henkilöä alihankkijoiden kautta. Kun tämän yhteensä 3400 henkilöä suhteuttaa siihen, että koko IT-palvelualalla oli tilastokeskuksen mukaan vuonna 2009 yhteensä 915 vähintään 5 henkeä työllistävää yritystä, on epärealistista ajatella että Suomen ohjelmistoalalta löytyisi välittömästi työtä kaikille Nokialta ja sen alihankkijoilta vapautuville henkilöille, tutkija Juhana Peltonen Aalto-yliopistosta toteaa ja jatkaa ettei kuitenkaan usko ohjelmistoalan mahdollisen työttömyyden olevan kuitenkaan kovin pitkäkestoista.

Nokian strategiamuutos vaikuttaa alan irtisanomisien lisäksi myös toisella tavalla. Nokian siirtyminen Windows Phone -käyttöjärjestelmään tulee lisäämään tämän kehitysalustan suosiota Suomessa ja alusta noussee Androidin kanssa suosituimmaksi mobiilikehitysalustaksi ensi vuonna. Tutkimuksen vastauksista näkyy selkeä trendi älypuhelinlustoille kehittämisen yleisestä lisääntymisestä tämän ja seuraavan vuoden aikana. Tätä selittää yhtäläisesti uusien pelkästään älypuhelimille ohjelmistoja kehittävien yritysten syntyminen, sekä että olemassa olevien yritysten laajentuminen näihin alustoihin.

Konsolidaatio luo haasteita Suomen ohjelmistoalalle

Suomen ohjelmistoala on pärjännyt alan kansainvälisissä vertailuissa erittäin hyvin ja suomalaisia ohjelmistoyrityksiä näkee usein kasvuyrityksiä listaavissa

rankingeissa. Alan ongelmana on kuitenkin se, ettei kasvu usein jatku muutamaa miljoonan kokoluokkaa pidemmälle. Jo esimerkiksi kymmenen miljoonan euron kokoluokkaan pääseminen on hyvin hankalaa. Lisäksi tähän kokoluokkaan pääsevät yritykset ovat houkuttelevia ostokohteita.

- Hyviä esimerkkejä nopeasti ja kannattavista kasvavista yrityksistä ovat Severa ja Digium. Molemmat päätyivät vuonna 2010 norjalaiseen omistukseen. Vaikka mahdollisuus yrityskaupalla rikastumiseen houkuttelee alalle uusia yrittäjiä, ei yrityksiä kehittäminen myyntiä varten ole Suomen ohjelmistoalan kannalta hyvä trendi. Tämän vuoden kartoituksessa hieman yli yksi viidestä vastaajasta piti todennäköisenä myyvänsä yrityksensä toiselle yritykselle seuraavan viiden vuoden aikana ja noin kolmanneksen yrityksistä voidaan todeta ylipäänsä tähtäävän yrityksen myyntiin Mikko Rönkkö Aalto-yliopistosta sanoo.

- Alan markkinaosuuksien ja voittojen keskittyminen suurille yrityksille ei ole Suomen ohjelmistoalan kannalta hyvä kehityssuunta, sillä Suomessa on hyvin vähän suuria yrityksiä, jotka voisivat toimia ostajina Rönkkö jatkaa. Pienen kotimarkkinan lisäksi kyseessä on todennäköisesti myös rahoitukseen liittyvistä ongelmista, sillä rahoitusvaikeuksilla ja myyntihalukkuudella oli selvä yhteys vastauksissa.

Tutkimus tehtiin neljännen kerran

Ohjelmistoyrityskartoitus tehtiin nyt 14:nne kerran. Tutkimuksen teki Aalto-yliopiston perustieteiden korkeakoulun Software Business Lab (SBL).

Vuoden 2011 tutkimuksen rahoittivat Teknologiateollisuus ry, Tekes, Ohjelmistoyrittäjät ry, Tietotekniikan liitto ry, Jokapaikan tietotekniikan klusteri (BusinessOulu), Culminatum Innovation Oy Ltd ja Hermia Oy.

Ohjelmistoliiketoiminta on liiketoimintaa, joka perustuu ohjelmistojen kehittämiseen tai omien ohjelmistotuotteiden myyntiin lisensoina tai palveluina sekä kiinteästi näihin liittyviin muihin palveluihin. Ohjelmistoala on osa suurempaa IT-palvelualaa.

Kyselyyn vastasi 506 ohjelmistoliiketoimintaa harjoittavaa yritystä.

TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY

Jukka Viitasaari

Johtaja

040 823 5507

Lisätietoja

tutkimuspäällikkö Mikko Rönkkö, Aalto yliopisto, SBL

puh. 050 387 8155 tai mikko.ronkko@aalto.fi

johtaja Jukka Viitasaari, Teknologiateollisuus ry

puh. 040 823 5507 tai jukka.viitasaari@teknologiateollisuus.fi

<http://www.softwareindustrysurvey.fi>

Julkistamistilaisuuden esitys on saatavilla ja kartoituksen loppuraportti tulee saataville osoitteeseen <http://www.softwareindustrysurvey.fi>